

August Varenius

**Universitatis Rostochiensis Pro-Rector Augustus Varenius Collegii Theol. h. t.
Decanus ... Omnes Academiae Cives, Studiosos inprimis ab execrabili
Bacchanaliorum superstitione ad veram seriamq[ue] Passionis & mortis Jesu
Christi recordationem, Cui proximos Quadragesimae dies pia antiquitas sacros
esse voluit publico hoc Programme provocat**

Rostochi[i]: Kilius, 1667

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn733985521>

Druck Freier Zugang

T. 512.

—

1667. Fasten

~~A-1256.^{6.}~~

UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS
PRO-RECTOR
**AUGUSTUS VA-
RENIUS**

Collegii Theol. h. t. Decanus,
Sereniss. Ducum Mekleb. Consisto-
rii Assessor & Professor Theologus

**Omnes Academiae Ci-
ves, STUDIOSOS** imprimis
ab execrabili Bacchanaliorum superstiti-
one ad veram seriamq; Passionis & mor-
tis **JESU CHRISTI**
recordationem,

Cui proximos Quadagesimæ dies pia antiquitas
sacros esse voluit.

per hoc Programmata
provocat.

ROSTOCHI,

Typis JOHANNIS KILII, Academiae Typogr.
ANNO M. DC. LXVII.

M. 1256⁶

Ottiorum Virginibus solen-
nem in sacris publicis vocem Plutar-
chus memorat, quam sua reminis-
centes originis in hymnis expresse-
runt: EAMUS ATHENAS! Nobis
qui CRUCIFIXI Patrimonio, & vul-
nerum JESU (ex quibus convalui-
m⁹) Sacramento censemur, post ma-
gnam Antecessorem, itinerarium
præsens *mysticorum dierum* tempesti-
vitas, Apostolis, & per hos singulis nobis intimantem, conve-
nientior, quæ per porticus nostras nunc exaudiatur vox est: EA-
MUS HIERSOLYMA! Prævit jam olim AMOR NOSTER
CRUCIFIXUS sui Præco funeris, & hujus ipsius itineris Designa-
tor clarissim⁹, magnâ voce, etsi tunc, Petro divinitatis Confessori,
ex ipso Majestatis meditamento, præ cæteris magnâ mysteriî cru-
cis ἀγῶνι etiamnum laborantibus Discipulis, visa paradoxo in-
comparabili, testatur⁹ imminentissimum præsentis quadragenę
mysteriū, devotæq; mentis itinerariū, clamans: EGGE ASCEN-
DIMUS HIERSOLYMA! ET IMPLEBUNTUR OMNIA,
QUÆ SCRIPTA SUNT PER PROPHETAS DE FILIO HO-
MINIS. TRADETUR ENIM GENTIBUS, ET ILLUDE-
TUR, ET CONTUMELIIS AFFICIETUR, ET CONSPUE-
TUR

TUR, ET POSTQVAM EUM FLAGELLAVERUNT, CONFIGENT. SED TERTIA DIE RESURGET. Luc. XIX, 31. 32. 33. 34. Matth. XVI, 21. 22. 23. Qvā sub ipsā Testamenti veteris umbrā non obscurè novissimā passionis iter designaverit Dilectus noster, qvā pascit in liliis, quando ad aspirantem usque diem quo fugiant umbrae, in disparantibus Judaeam vicinarumq; gentium terras, montibus, ad binuili instar ut curreret, nec hos transcunderet, supplicibus precibus contendenti Dilecta, respondit: Donec aspiraverit dies ille, quo fugerint umbrae, IBO AD MONTEM MYRRHAE ET AD COLLEM THURIS. Cant. c. II. v. 17. c. IV. v. 6. in primis, postquam nec Thargumista in monte Morf. Myrrhae & colle thuris agnovit, præter Hierosolyma, montanis Moria, qvoad sacrarii præcipuè partem superstructa, דרוה שבכנה יקרה דין שרונה בבית מוקדשה דרוה מחבני בטור מוריה & sub ipsis, quas velamen excacata gentis sustinet, umbris, casu magis, quàm arte, non infelicitè illas fugientes umbras, si res applicetur rectè, intellexerit de Spectris & Demonibus דרוה ערקין ומחבליהו מוקי ומלני וצפרורי וטהרו מבניהו וכל מוקי ומחבליהו. Qvātam enim Diabolis & infernalibus umbris pestem mortemq; attulerit CRUCIFIXUS mortuus & resurgens, hoc tota clamat Novi Testam. historia. Sed ad amplius itinerarium vocat nos Collis ille thuris, & mons myrrhae, sic, ut postquam intonuimus ex sacris Evangelicis illud: EAMUS HIEROSOLYMA! postquam spectatores fuimus magnatorum JESU in borto oliveti, in palatio pontificali, in Prætorio & Secretario Pilati, præeunte post coronam spineam positam suæ crucis bajulo JESU, & illam de quâ cum Mose & Elia collocutor fuerat in monte, exodum Hierosolymitanam consumante Luc. IX. 30. 31. perq; portam Hierosolymitanam ad graveolentissimos antehac sed, ex quo se pro nobis in his Christus obtulit Victimam Deo, in odorem bonæ fragrantia. Ephes. V. 2. præ omni

inter Hierosolymitanarum filiarum planctus procedente, into-
 nare pariter liceat: EXEAMUS HIEROSOLYMIS AD COLLES
 GOLGOLTHÆ OS! Ac prout apud Tacitum Romanorum
 flos illibatus Pætus jussu Tyranni moriturus, ad Quæstorem
 juvenem jam emissio cruore, SPECTA, inquit, JUVENIS! &
 rursus: LIBEMUS, CRUOREM JOVI: Ita nobis hic into-
 nare licebit: SPECTATE JUVENES ACADEMICI! DEUS
 DEO, JEHOVÆ DOMINUS GLORIÆ GRUCIFIXUS, JE-
 HOVÆ CRUOREM LIBAT! Explicuit hujus itineris arcana S.
 Spiritus interprete Numinis Paulo in Ep. ad Hebr. c. XIII. II.
 12. 13. 14. *Quorum animalium sanguis inferitur pro peccato in sa-
 crarium per Pontificem, eorum corpora exuruntur extra castra.
 Quapropter & JESUS, ut sanctificaret populum per proprium san-
 guinem, passus est extraportam. EXEAMUS igitur ad EUM, ex-
 tra Castra, probra ejus portantes. Non enim habemus hic stabili-
 lem civitatem: Sed futuram inquirimus. Et ne quis, postquam
 novo Testamento essentiale est prout unum & initerabile u-
 nius JESU CHRISTI sacrificium: ita unius JESU incom-
 municabile sacerdotium, per abolitum, quod erat sub umbra
 Judæorum sacrum, abolitum putet sacrum, vel sacrificium
 Christianorum, acclamat Hebræis & per hos singulis no-
 bis Paulus v. 15. Offeramus assidue Deo per Christum sacri-
 ficiū laudis! Et v. 16. Beneficentiæ & communicationis ne
 oblivisimini! Talibus enim victimis delectatur DEUS. Sed & longe
 sanctius quam olim Quæstori Thraseas exaggeravit sui cruoris
 & mortis spectaculum, in fidei nostræ Duce & consumatore indi-
 xit id, representavitq; Paulus acclamans: SPECTATE JESUM
 qui pro gaudio proposito sibi sustinuit crucem. REPUTATE quan-
 tus ille sit, qui tantum adversus se à peccatoribus contradictionum su-
 stinuit, ne vestris animabus fracti fatiscatis! Hebr. XII. 1. 2. 3. Sic
 ad Hie-*

ad Hierosolymorum *Pontificale Caesareumq;* tribunal, ad illud Pilati
ἡ δὲ σπῆλαιον, in quo bis representatus *Rex Zionis* in *coronâ spinâ,*
 pallioliq; vilis *purpurâ,* Satrapica præconis Vice-Cæsaris voce
 proclamatus est: Ecce (*ὁ βασιλεὺς*) REX! Ecce (*ὁ ἄνθρωπος*)
 HOMO Joh. XIX, 14. Sic ad illos amarulentissimos Serva-
 tori *colles Golgothaes* vocat nos præsentis temporis Rationari-
 um. Vocat in *bortum* ad spectacula *sanguinei sudoris, succidui po-*
plitis, angelice confirmationis. Vocat ad *Pontificis aulam,* in quâ post
 illam funium, funaliūmq; (quæ inter ligatus incescit Agnus Dei)
 patientiam, ad spectacula mille ludibriorum, bacillationum,
 sputorum, intestabilium testium, blasphemiarum criminis, senten-
 tiarūq; capitalis, cujus horrendi carminis illa summa: BLASPHE-
 MAVIT. Igitur: TENETUR POENA MORTIS Matt. XXVI
 65, 66. Vocat ad castrum *Pilati,* ad Palatiū *Herodis,* in quo utroq;
 convitiū spurcissimorū plaustra, in illo quoq; flagella, *πατί-*
σματα, coronæ spinæ, arundinis, sceptrum mentitæ, ludibria,
 boantium in commune sine dignationis discrimine Juda-
 orum, ingeminantiumque suum illud: TOLLE TOL-
 LE! CRUCIFIGE CRUCIFIGE, intercalare carmen, sustinuit
 SERVATOR mundi. Vocat ad exodum JESU Crucigeri Hiero-
 solymitanæ. Vocat ad Golgotha, & in hoc ad cruce, ad clavos
 trabales, ad potus felle murrhatos, ad vestiū sortilegia, ad septē
 quæ de tribunali crucis rugivit LEO CHRISTUS, Apophthe-
 gmata, ad Crucis admiranda, ad mortis pariter ac transverbera-
 ti lateris (de quo profluxit sacramentū immortalitatis, Aqua &
 SANGUIS) ad ipsius sepulcrum VITÆ spectacula, summa planctus
 & poenitentiarum argumenta. Cæterū, quod olim suorum tempo-
 rum fatum, nostrorum Prognosticon, lacrymatus est Propheta,
 illud hoc in primis temporis articulo lacrymas & querelas or-
 bis Christiani meretur. DOMINUS ZBAOTH (verba sunt ISAIE
 C. XXII. 12. 13.) Vocat ad fletum, ad planctum, ad Calvitium, ad cili-
 cium. Et ecce latitæ est, & gaudium, occidunt boves, jugulant pec-
 cudes,

cuides, comedunt carnes, libant Vinum, dicendo: Edamus & bi-
bamus! cras enim morituri sumus. Quid accommodatius Tem-
pori cui emendando hæc commentamur, dici scribe poterat,
in quo præter feros scenæ personarumq; apparatus, & nexas phi-
lyris coronas, præter quæ sitos ingenti artificis barbaros mores
& impios clamores, sic ventri, sic inexplebili ingluvieci promi-
scuè litatur, ut qui non ad gurgulionè usq; nunc saginet, fabur-
retve sese, seculoq; vel ad modicum tempus cum ratione insa-
niendo, indulgeat, velut tetricus Cato mortalium videatur
excludendus contubernio: atq; inde ferè vindice nullo Bassara
Dionysii celebrantur, cuius tam pertinacis mali non alia
causa, quam quòd neglecta CRUCIS JESU, quæ abnegare nos ju-
bet mundanas concupiscentias & sobrie iuste ac pie vivere in hoc se-
culo, sapientiâ,

*Puerorum infantia primoq; natorum vitio
Errorem cum lacte bibit. Tenera horruit ætas
Et coluit quicquid sibi met venerabile cani
Monstrarunt Atavi.*

Inde scilicet quæ tot ante Christi seculum seculis invaluit, expu-
gnari hætenus apud ipsorum Christianorum longè plurimos
non potuit prava superstitio, quin

*non interrupta cucurrit
Ætatem per mille gradus.*

Quantum autem fulmen est, quo tantum seculi furorem atto-
nuit per Prophetam DEUS: Per vitam, inquit DOMINUS ZBA-
OTH, iuro: NON EXPIABITUR VOBIS HÆC INIQUITAS,
donec moriemini. c. XXII. 14. Sanè robur & æs triplex circum-
pectus oportet esse, qui sive hoc, sive non minùs tremendo ejus-
dem Vatis fulmine c. V. 11. 12. non terreatur, & ad meliorem
mentem revocetur: VÆ, inquit, Surgentibus summo mane, ut
potum inebriantem sectentur, & prorogantibus adusque crepuscu-
lum,

lum, ut vinum incendat ipsos. In quorum convivio est cithara ac
nablium, tympanum, tibiave ac vinum: opus autem DOMINI non in-
tuentur & factum manuum ejus non considerant. Idcirco honoratis-
simi populi erunt famelici, & multitudo arebit siti. Idcirco disten-
dit infernus os suum in immensum, ut descendat decor populi & mul-
titudo ejus cum tumultuatione suâ, & qui exultat in illâ. Tantò ma-
gis autem Christum professis illud Dionysiorum sacrum esse
debebat abominabile, quântò magis illi Christianorum sacro
gentilis impietas ipsâ vocatione de sacrario præsumptarum origine
voluit illudere. Unde enim illud bacchantium *ἐλεῶ Ἰακχή*,
quam ex *אֵלֵךְ* & *יָי* Hebræorum, qui in mensis solennibus cele-
lebrabant numen verum per illud Epiphonema: HALLUJA?
Sic illud Dionysiacum: *Εὐοχε Βακχε!* unde, nisi ex *אֵלֵךְ* Hebræo-
rum juxta Proverbiorum c. XXIII. 29. *לֵךְ אֵלֵךְ*. Bacchus ipse,
quem nunc Phloeum, nunc Methymnæum, nunc Lysium,
nunc Lydium, nunc Liberum Patrem appellant, unde famolum
nomen habet, nisi ex foro sanctiore & flendi (*בכור*) voce, vel-
ut *DEUS lacrymosus*, cui etiam Græci luctuosa adscribunt, quem
admodum Latini Bacchabus, quæ dabant flebiles elegias, juxta
illud poeta:

Ast alia tremulis ululatibus æthera complent.

Pampineasq; gerunt incinctæ pellibus hastas.

Avocet Vos, ô CIVES, Vos in primis, ô STUDIOSI, quorum ma-
gnâ parte animus in fermento est, à bacchantium fœdis abomina-
bilibusq; sacris optimum adversus crapulam amuletum, lacry-
matus in cruce JESUS, & magnâ voce per umbram vociferatus:
SITIO. Et illud tonitru: *MI DEUS, MI DEUS*, quàm me de-
reliquisti! Nec minùs quæ antecessit Vox: *Tristis est anima mea*
usque ad mortem. Vigilate & orate, ne incidatis in tentationem.
Flamini om Diali, viam protensâ supernè vite transire liberam non
fuisse, Plutarchus memorat, additq;: *Designare Gentilium Sa-*
pientes voluisse, quod vino gravari Sacerdoti nefas esse debeat. Sa-
cerdosem

cerdotem quippe oportere superare & domare semper omnem voluptatem, nec ab ullâ vinci. Postquam cenferi mavultis inter illos, quos Christus suâ morte Sacerdotes fecit, in ruborem ac verecundiam hæc Gentilium sacra dare debebant, & arcere vos à Libero, minimè libero, vereq; , prout ipsi Gentiles loquuntur, *bove prognato*, & ut *bovino pede* ad sacra veniret, implorato, digno *tauro* vel brutis bacchantibus hymno, cujus initium: **Veni heros BACCHE!** Quantò sanctius Ecclesia Catholica quadragenam (nunc 6. nunc 7. Septimanarum proximarum terminis circumscriptam, de quâ, ipsiusq; jejunii varietate consulatur in Hist. Eccles. Socrates l. 5. c. 23. ut frustra *nihil hic fidei illi mereri cum & Novatianus & Aerianus fuerit*, Bellarminus l. 2. de bon. op. in part. c. 15. objecerit) totumq; quod adusque Pascha Dominicum succedit tempus, Jejuniis, pœnitentiis, lacrymis, meditationi & commemorationi mortis amarissimæ **JESU** consecravit, in quo quis olim fervor Christianorum fuerit, & quantus ex illo ad mensam Domini, unde *dispensatur victima sancta, quâ deletum est Chirographum*, populorum appulsus, vel unus testatur, Chrysostomus homil. 3. in c. 1. Ep. ad Ephes. ubi illam, quæ in ore quorundam tunc erat, vocem, discutit: *Ubi advenerit dies quadragesima, tunc particeps ero mysteriorum, tunc accedam.* Quia sc. qui tunc non accedebat, Christiani nomine dignus haut censebatur: etsi talem *ἱωάννης καὶ Ἰωάννης*, neque verò Missam privatam vel solitariam: sed communem & frequentatam Chrysostomus optabat. Sequamur annosam sanctissimamq; Matrem, & dum sub arcâ satis vite bibimus, mittamus *secundari sensu quo locorum turba moretur.* **LEONE RUGIENTE, QVIS NON TIMEAT?** Rugit in horto, in cruce Leo de tribu Juda, quis non expavescat & resipiscat? Igitur **HOC AGITE**, & ex **VULNERIBUS SERVATORIS**, quotquot nondum valetis, **CONVALESCITE!** P. P. Sub Sigillo Recto-
ratus. Dom. Qvinqv. a. clb Ioc LXVII.

lum, ut vinum incendat ipsos. In quorum
nabulum, tympanum, tibiave acvinum: opu-
tuentur & factum manuum ejus non conside-
simi populi erunt famelici, & multitudo ar-
dit infernus os suum in immensum, ut descen-
ditudo ejus cum tumultuatione suâ, & qui exu-
gis autem Christum professis illud Dio-
debat abominabile, quânto magis il-
gentilis impietas ipsâ vocum de sacrario
voluit illudere. Unde enim illud bacc-
quâm ex אלהים & יין Hebræorum, qui in
lebrabant numen verum per illud Epip-
Sic illud Dionysiacum: *Evohe Bacche!* uno-
rum juxta Proverbiorum c. XXIII. 29. "
quem nunc Phloeum, nunc Methym-
nunc Lydium, nunc Liberum Patrem ap-
nomen habet, nisi ex foro sanctiore & fl-
ut *DEUS lacrymosus*, cui etiam Græci luc-
admodum Latini Bacchabus, quæ daban-
illud poetæ:

*At alie tremulis ululatibus æther
Pampineasq; gerunt incincta pell-*
Avocet Vos, ô GIVES, Vos in primis, ô S-
gnâ parte anim? in fermento est, à bacch-
bilibusq; sacris optimum adversus crapi-
matus in cruce JESUS, & magnâ voce po-
SITIO. Et illud tonitru: *MIL DEUS,*
reliquisti! Nec minùs quæ antecessit V-
usque ad mortem. *Vigilate & orate, ne i-*
Flamini om Diali, viam protensâ superne
fuisse, Plutarchus memorat, additq;:
pientes voluisse, quod dino gravari Sacerdo-

citbara ac
INI non in-
o honoratis-
circo disten-
puli & mul-
Tantò ma-
acrum esse
rum sacro
am origine
ela. Ιακχ,
nibus cele-
ALLUJA?
N Hebræo-
ccchus ipse,
nc Lysium,
e famosum
o voce, vel-
unt, quem-
gias, juxta
vorum ma-
is abomina-
tum, lacry-
ociferatus:
quâm me de-
anima mea
ntationem.
liberum non
entilium Sa-
debeat. Sa-
cerdosem

